

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
факультет історичний
кафедра політології та філософії

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	Соціально-політичні студії, мова викладання: українська
Викладачі	Віннічук Ольга Василівна, доцент; Чабанов Василь Григорович, старший викладач
Профайл викладачів	https://moodle.kpnu.edu.ua/user/profile.php?id=2840
Е-mail:	oljahorbnjak@gmail.com ; chabanov.vasyl@kpnu.edu.ua
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=3528
Консультації	Очні консультації: вівторок (за попередньою домовленістю) з 13.00 до 15.00 Онлайн консультації: Viber (097 966 17 04) у робочі дні з 9.00 до 17.30

2. Анотація до курсу

Курс «Соціально-політичні студії» є нормативною дисципліною загальної підготовки та передбачає формування у студентів професійних компетентностей у галузі політології, соціології, виховання інтересу до процесів державотворення, політичного життя суспільства та політичної науки, загалом.

Навчальна дисципліна «Соціально-політичні студії» спрямована на вивчення суспільства як цілісної системи, виявлення законів соціальної взаємодії соціальних груп, інститутів, особистості; політики, політичних відносин і процесів; політичної культури, політичних систем і режимів, політичних партій та суспільно-політичних рухів, класів, соціальних груп, кланів, еліт, їх інтересів, форм діяльності, методів боротьби за владу тощо.

3. Мета та цілі курсу

Мета вивчення дисципліни “Соціально-політичні студії” – формування у студентів цілісної системи знань про соціально-політичну дійсність, норми соціально-політичної поведінки, соціально-політичні цінності, що має сприяти вихованню освічених людей, здатних раціонально і критично давати оцінку соціально-політичним феноменам, робити свідомий соціально-політичний вибір.

Цілями курсу є формування знання про особливості розвитку сучасного українського суспільства, політики і влади, про специфіку соціологічного та політологічного знання тощо.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- Визначити місце соціально-політичних дисциплін в системі соціо-гуманітарного знання, специфіку предмету та методології пізнання.
- Сформувати у студентів навички критичного аналізу і пояснити соціально-політичні явища і процеси, їх представлення в ЗМІ, повсякденній свідомості та в теоретичних узагальненнях з опорою на сучасне соціологічне та політологічне знання.
- Розвинути знання про особливості функціонування і розвиток сучасних соціальних і політичних систем, їх структурні елементи та соціальні наслідки, соціальні та політичні проблеми сучасного суспільства.
- Отримати студентами знання та уявлення про основні соціокультурні та політичні характеристики сучасного українського суспільства у регіональних та національних вимірах, про соціальні і політичні проблеми та способи їх регулювання.

4. Формат курсу

Стандартний курс (очний).

5. Результати навчання

Очікувані результати навчання з дисципліни.

Програмні компетентності навчання:

ЗК 01. Здатність діяти етично, соціально відповідально та свідомо.

ЗК 02. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 03. Здатність до пошуку інформації, її аналізу та критичної оцінки.

ЗК 06. Здатність до самовдосконалення та саморозвитку.

ЗК 10. Здатність до утвердження національних і гуманістичних ідеалів, демократичних цінностей і традицій України.

ПРН 01. Аналізувати суспільно й особистісно значущі світоглядні проблеми, усвідомлювати цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.

ПРН 18. Уміння вдосконалювати і розвивати свій інтелектуальний, загальнокультурний, моральний рівень.

Після завершення курсу **Соціально-політичні студії** студенти повинні:

знати:

- сутність соціальних та політичних феноменів, що є предметом соціологічних та політологічних студій, володіти та вміти застосовувати базовий понятійно-категоріальний апарат соціології і політології;
- актуальні соціальні та політичні проблеми сучасного суспільства, умови та чинники їх виникнення та розв'язання, специфіку їх прояву в українському суспільстві;
- закономірності соціального та політичного життя, соціальних та політичних відносин і процесів, сучасні моделі соціального і політичного порядку, їх місце і роль у житті держави та суспільства;
- основні соціокультурні та політичні процеси в українському суспільстві та державі, особливості міжнародних суспільно-політичних взаємодій, місце і статус України в сучасному світі.

вміти:

- аналізувати соціальні та політичні явища, інтегрувати із позицій сучасного соціологічного та політологічного знання;
- визначати та розкривати сутність актуальних соціальних та політичних проблем, конфліктів сучасного суспільства, їх умови і чинники виникнення та врегулювання;
- критично оцінювати знання про соціально-політичні явища і процеси, яке представлено у масовій свідомості, публікаціях у ЗМІ та в соціальних інтернет-мережах, його обґрунтованість з точки зору сучасних соціології та політології;
- знаходити пояснення проблемам соціальної, громадсько-політичної та професійної діяльності в закономірностях функціонування суспільства, політики і влади;
- вміти застосувати соціально-політичні знання в професійній та громадській діяльності.

6. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчального курсу	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Освітня програма, спеціальність	015 Професійна освіта (Охорона праці), 122 Комп'ютерні науки, 014.08 Середня освіта (Фізика)	
Рік навчання/ рік викладання	Третій, четвертий/2020-2021	
Семестр вивчення	перший	
нормативна/вибіркова	нормативна	
Кількість кредитів ЄКТС	3 кредити ЄКТС	
Загальний обсяг годин	90 год.	
Кількість годин навчальних занять	30 год.	

Лекційні заняття	16 год.	
Практичні заняття	0 год.	
Семінарські заняття	14 год.	
Лабораторні заняття	0 год.	
Самостійна та індивідуальна робота	60 год.	
Форма підсумкового контролю	екзамен	

7. Пререквізити курсу

Визначаються інтегральним характером навчальної дисципліни, міждисциплінарним дискурсом; тісним зв'язком з комплексом гуманітарних дисциплін. Соціально-політичних студій є невід'ємною складовою циклу гуманітарних дисциплін, необхідних для вивчення при професійній підготовці студентів педагогічних факультетів. Вона є логічним доповненням до таких дисциплін як філософія, психологія, соціологія, етика, естетика, логіка тощо.

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загальнонавчаних програм і операційних систем.

У період сесії бажано мати мобільний пристрій для комунікації з адміністрацією, викладачами з приводу проведення занять, консультацій.

9. Політики курсу

При організації освітнього процесу у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка студенти, викладачі, методисти, адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу, Кодексу академічної доброчесності, Положення про критерії оцінювання знань студентів, Положення про укладання та контроль за виконанням договору про надання освітніх послуг, Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти тощо.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної не доброчесності. Виявлення ознак академічної не доброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідання занять. Очікується, що всі студенти відвідають усі аудиторні заняття (лекції та семінари) курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Пропущенні заняття відпрацьовуються в індивідуальному порядку (в усній формі). У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Література. Уся література, яку студенти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

10. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма контролю: іспит

Оцінювання навчальної роботи здійснюється за 100-бальною шкалою з переведенням підсумкової оцінки в національну шкалу і шкалу ECTS.

Підсумкова оцінка курсу є сумою рейтингових оцінок одержані за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: за семінарські заняття, МКР, ІНДЗ, самостійну роботу та іспит.

Оцінювання на семінарських заняттях здійснюється по 12-ті бальній системі за такими критеріями:

Поточний контроль	Модульна контрольна робота	Самостійна робота	Екзамен	Підсумкова оцінка
26 балів	24 бали	10 балів	40 балів	100 балів

При оцінюванні рівня знань студента аналізу підлягають:

- ❖ характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
- ❖ якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- ❖ ступінь сформованості вміння поєднувати теорію і практику;
- ❖ рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;
- ❖ досвід творчої діяльності: вміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;
- ❖ самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, вміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо) .

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Гаджиев К.С. Политология. Базовый курс. Серия: Основы наук. - Издательство: Юрайт, 2010. – 512 с.
2. Гіденс Е. Соціологія. - К., Основи. - 1999р.– 835 с.
3. Кузьменко Т.М. Соціологія / Навчальний посібник. – Київ: «Центр учбової літератури», 2010. – 320 с.
4. Політологічний енциклопедичний словник / В.Б. Авер'янов, І.В. Алексеєнко, С.С. Андрєєв та ін.; В.П. Горбатенко (упоряд.), Ю.С. Шемшученко та ін. – К., 2004. – 428 с.
5. Політологія: відповіді на питання екзаменаційних білетів: Навчальний посібник / за ред. В.Ф.Цвиха. – К.: Знання, 2012. – 374 с.

6. Політологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів. / За ред. Цвиха В.Ф., Батрименка О.В. - К.: ВПЦ “Київський університет”, 2010 – 629 с.
7. Соціологія: навч. посібник / За редакцією С.О. Макеєва. – К., 1999.
8. Спеціальні та галузеві соціології / За ред. В.Є.Пилипенка / Навч.посібник 2-е видання. – К.: «Каравела», 2004. – 350 с.
9. Шляхтун П.П. Політологія: історія та теорія: Підручник. — К.: Центручбової літератури, 2010. — 472 с.
10. Штомпка П. Социология. Анализ современного общества \ Пер. польского. - М.: «Логос». - 2008. – 664 с.

Допоміжна

1. Арістотель. Політика. Пер. з давньогр. та передм. О. Кислюка. – К.: Основи. 2003. – 239 с.
2. Бергер П. Приглашение в социологию. Гуманистическая перспектива. М.: Аспект-Пресс, 1996. – 264 с.
3. Вебер М. Государство і суспільство / Макс Вебер; пер. з нім. М. Кушнір. — К.: Всесвіт, 2013. — 1112 с.
4. Вебер Макс. Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика / Пер. з нім. Олександр Погорілий. — К: Основи, 1998. — 534 с.
5. Вебер М. Покликання до політики // Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика / Пер. з нім. Олександр Погорілий. – К.: Основи, 1998. – С. 173-191.
6. Вектори змін українського суспільства / За ред. В.М.Вороны, М.О.Шульги. – К.: Інститут соціології НАН України, 2014. – 466 с.
7. Захарченко М.В., Погорілий О.І. Історія соціології (від античності до початку ХХ ст.). К.: Либідь. 1993.
8. Истон Д. Категории системного анализа политики / Антология мировой политической мысли. В 5 т. Т. II. Зарубежная политическая мысль в XX в. – М.: Мысль, 1997. – С. 630-642.
9. Качество жизни населения Украины в зеркале социологии \ Под общ.ред. В.М.Вороны, Е.И.Суименко. – К.: Институт социологии НАН Украины, 2012. – 211 с.
10. Кирилюк Ф.М., Батрименко О.В. Історія зарубіжних політичних вчень. Навч.-метод. посібник. – К.: ТОВ “XXI століття: Діалог культур”, 2005. – 256 с.
11. Класики політичної думки від Платона до Макса Вебера / Євгеній Причепій (ред.). – К.: ВК ТОВ “Тандем”, 2002. – 582 с.
12. Ленуар Р., Мерлье Д., Пенто Л., Шампань П. Начала практической социологии / Пер. с фр. – М.: Институт экспериментальной социологии; СПб: «Алтейя», 2001. – 410 с.

- 13.Лібанова Е.М. Нерівність в українському суспільстві: витoki та сучасність // Економіка України. – 2014. – № 3(628). - С. 4 – 18.
- 14.Мак'явеллі Н. Державець. Флорентійські хроніки– К.: Фоліо, 2013. – 512 с.
- 15.Мертон Р.Социальная теория и социальная структура (фрагменты) / Подобр. ред. В.В.Танчера. – Киев: Ин-тсоциологии, 1996. – 112 с.
- 16.Миллс Ч.Р. Социологическое изображение // пер. с англ. О.А.Обремко. М.: Nota Bene, 2001. – 264 с.
- 17.Мурадян Е.С. Динамика ценностно-нормативной системы и жизненные шансы. Опыт постсоветской трансформации в Пограничье / Е.С.Мурадян и др. – Вильнюс: Европейский гуманитарный университет, 2014. – 366 с.
- 18.Новые социальные неравенства. / под ред. С.А. Макеева. – К., 2006. – 355 с.
- 19.Парсонс В. Публічна політика. Вступ до теорії й практики аналізу політики. - К.: Києво-Могилянська академія, 2006. - 550 с.
- 20.Платон. Держава. – К.: Основи, 2005. – 355 с.
- 21.Полторак В.А. Социология общественного мнения: Учеб. пособие. К.: Днепрпетровск: Центр "Социо-полис". Изд-во "Арт-Пресс", 2000.
- 22.Рассел Б. История западной философии и ее связи с политическими и социальными условиями от Античности до наших дней. - М., 2010. - 832 с.
- 23.Сталий людський розвиток: забезпечення справедливості: Національна доповідь / кер. авт. колективу Е.М. Лібанова / Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи. – Умань : Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2012. – 412 с.
- 24.Соціологія. Короткий енцикл. слов. /Уклад. В.І. Волович та ін. - К.: Укр. Центр духовн. культури, 1998.
- 25.Соціологія політики: Енцикл.словник / Авт.-упоряд. В.А. Полторак, О.В. Петров, А.В.Толстоухов. – К.: Вид-во Європ.ун-ту, 2009. – 442 с.
- 26.Структурні виміри сучасного суспільства. Курс лекцій / За ред..С.Макеева. – Київ: Інститут соціології НАН України, 2006. – 372 с.
- 27.Черниш Н.Й. Соціологія. Курс лекцій. Львів.: “Кальварія”. - 2003. - 540 с.
- 28.Heywood A. Political Ideologies: An Introduction. - Palgrave Macmillan; Fifth Edition, 2012. - 392 p.
- 29.Introduction to Politics / R. Garner (Author), P. Ferdinand (Author), S. Lawson (Author). - Oxford University Press; 2 edition, 2012. - 560 p.
- 30.Lipset S. M. Political Man: The Social Bases of Politics. - The Johns Hopkins University Press, 1981. - 608 p.

31. The Cambridge history of twentieth-century political thought \ Ed. by T. Ball, R. Bellamy. - Cambridge University Press, 2008 -746 p.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ (

1. Агенція суспільної інформації "Ініціатива" <http://www.asi.org.ua/>
2. Бібліотека факультету соціології Київського національного університету імені Тараса Шевченка <http://www.socd.univ.kiev.ua/>
3. Вісник Київського національного університету. Серія: Соціологія. <http://www.socd.univ.kiev.ua/uk/visnik-kiyivskogo-nacionalnogo-universitetu-imeni-tarasa-shevchenka-sociologiya>
4. Державний Комітет Статистики України - www.ukrstat.gov.ua
5. Журнал "Социологическое обозрение" Центра фундаментальної соціології (Москва) <http://www.sociologica.ru/Journal.html>
6. Інститут громадянського суспільства <http://www.csi.org.ua/>
7. Інститут соціології НАН України (електронна бібліотека) http://i-soc.com.ua/institute/el_library.php
8. Київський міжнародний інститут соціології <http://kiis.com.ua/>
9. Мережа аналітичних центрів України <http://www.intellect.org.ua/>
10. Міжнародний центр перспективних досліджень <http://www.icps.kiev.ua/library>
11. Онлайн бібліотека по політології і політ. наукам <http://politics.ellib.org.ua/>
12. Ресурсний центр з соціології, Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна <http://www.sociology.kharkov.ua/> (електронна бібліотека, тексти публікацій, корисні посилання)
13. Український незалежний центр політичних досліджень <http://www.ucipr.kiev.ua/>